

CURTEA DE APEL CENTRU

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Teilor 4
e-mail: cac@justice.md, Tel.: /373 22/ 409 209 www.instante.justice.md

Nr. 435/3-889 din 14.04.2026

Nr dosar. 16r-648/26

*Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Adresa: mun. Chișinău, str. A. Lăpușneanu, 28
MD-2004*

Prin prezenta, Curtea de Apel Centru, expediază în adresa dumneavoastră sesizarea avocatului Foltea Vasile privind Controlul constituționalității prevederilor art. 231 alin. (3) CPP integral și separat în partea ce ține de textul „nici o oră sau ziua în care acesta se împlinește”.

Anexe:

- *Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate cu anexele prezentate.*
- *Încheiere colegiului Penal al Curții de Apel Centru nr. 16r-648/2026 din 06 aprilie 2026.*
- *Demersul privind prelungirea măsurii preventive 24.03.2026.*
- *Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul (Ciocana) din data de 27.03.2026.*

**Judecătorul
Curții de Apel Centru**

Proca Mihail

Ex: Ștefănuță Victoria

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate

1. Nume: Foltea

2. Prenume: Vasile

3. Cabinetul avocatului „Vasile Foltea”

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

1. La 17 februarie 2026, organul de urmărire penală al DGUP a Centrului Național Anticorupție, a pornit urmărirea penală în dosarul nr.2026970142, conform elementelor infracțiunii prevăzute de art.art.46, 190 alin.(6) din Codul penal.

2. Prin încheierea emisă la 01 martie 2026 de judecătorul de instrucție în Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana), Vladislav Negru, în dosarul nr.14-201/2026, a fost admis demersul procurorului, dispunându-se aplicarea arestului preventiv în privința lui E.M., pe un termen de 30 zile, cu calcularea termenului începând cu data de 27 februarie 2026, ora 06 și 05 min. **până la data de 29 martie 2026, ora 06 și 05 min.**

3. Ulterior, prin încheierea aceluiași magistrat, emisă la 27 martie 2026, a fost admis demersul procurorului și dispusă prelungirea măsurii preventive „*Arestul preventiv*” în privința învinutului E.M. pentru un termen de 30 de zile, cu calcularea termenului **începând cu data de 29 martie 2026, ora 06 și 05 min, până la data de 28 aprilie 2026, ora 06 și 05 min.**

4. Ordonanța de prelungire a termenului măsurii preventive și demersul prin care s-a solicitat prelungirea măsurii preventive în privința învinutului E.M., - **au fost semnate electronic de procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Principal, Augustin Nastas la data de 24.03.2026, ora 15:12:02 (n.a. conform mențiunilor din pictograma semnăturii electronice aplicate pe aceste documente).**

C. Obiectul sesizării

5. Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității prevederilor **art.231 alin.(3) Cod de procedură penală**, în partea ce ține de sintagma „*nici ora sau ziua în care acesta se împlinește*”, prin prisma **articolelor 20, 23 alin.(2), 25 și 26, fiecare separat și combinat cu articolele 4 și 23 alin.(2) din Constituție.**

6. Obiectul sesizării vizează **incoerența internă structurală** dintre alin.(2) și alin.(3) ale art.231 Cod de procedură penală, manifestată în calculul termenului peremptoriu din art.308 alin.(3) Cod de procedură penală, care conduce la o pluralitate de metode de calcul ireconciliabile, toate justificabile textual, cu rezultate juridice opuse - referitoare la un termen a cărui nerespectare atrage **privarea ilegală de libertate.**

Nu se ridică o problemă de simplă interpretare și aplicare a Legii, ci o problemă de **calitate a Legii**, în sensul art.23 alin.(2) din Constituție și al jurisprudenței constante a Curții Constituționale, - prin raportare la ingerința directă și certă în dreptul la libertate individuală garantat de art.25 din Constituție și art.5 CEDO.

7. Anterior, Curtea Constituțională nu s-a expus asupra constituționalității dispozițiilor legale contestate din perspectiva criticilor invocate în prezenta sesizare.

7.1. Deși Curtea s-a pronunțat în HCC nr.40/2017 și DCC nr.22/2017 cu privire la art.308 alin.(3) și art.232 alin.(2) Cod de procedură penală, - ea nu a examinat **art.231 alin.(3) Cod de procedură penală în sine**, ca sursă normativă a incoerenței de calcul al termenului peremptoriu.

7.2. Perspectiva critică a prezentei sesizări - incoerența internă dintre alin.(2) și alin.(3) ale art.231 Cod de procedură penală, manifestată prin pluralitatea de metode de calcul generate de indicarea simultană a zilei și orei în actul de procedură, - este nouă și nu a mai fost supusă controlului constituțional.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

8. Apărarea a invocat oficial în cadrul ședinței de judecată din 27 martie 2026, tardivitatea depunerii de către procuror a demersului de prelungire a măsurii preventive.

8.1. Cu referire la acest argument, judecătorul de instrucție s-a limitat doar să menționeze că, citez: *„Verificând respectarea termenului depunerii demersului, privind prelungirea măsurii preventive sub formă de arest preventiv la data de 24 martie 2026 de către procuror, instanța reține că, demersul înaintat a fost depus cu respectarea termenului prevăzut de art.308 alin.(3) din Codul de procedură penală, or termenul aflării în arest al învinuitului expiră la data de 29 martie 2026, ora 06 și 05 min.”.*

8.2. Judecătorul de instrucție nu a indicat metoda de calcul aplicată, nu a menționat art.231 Cod de procedură penală și nu a răspuns argumentului apărării privind ora exactă a semnării demersului, ceea ce confirmă că norma de calcul nu furnizează un criteriu unic și determinant.

8.3. În acest sens, argumentul principal al apărării, care se referea la o încălcare care se sancționează exclusiv cu respingerea demersului procurorului, - nu a fost examinat cu diligența corespunzătoare, fiind tratat ca nesemnificativ de către magistrat, cu încălcarea principiului contradictorialității și al egalității armelor, garantate de art.5 CEDO și art.26 din Constituție.

8.4. Respectiv, judecătorul de instrucție a neglijat obligațiile legale și prevederile art.308 alin.(3) Cod de procedură penală, în conformitate cu care, *„...Demersul de prelungire a arestării se depune cu cel puțin 5 zile pînă la expirarea termenului de arestare. În caz de nerespectare a acestor termene, judecătorul de instrucție, fără a convoca ședința, printr-o încheiere motivată, respinge demersul.”*

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

9. Termenul arestului aplicat în privința învinutului E.M. a fost stabilit oficial prin încheierea judecătorească din 01 martie 2026, **cu indicarea simultană a zilei și orei expirării măsurii preventive: 29 martie 2026, ora 06:05.**

9.1. Aceasta a activat simultan ambele norme de calcul prevăzute de art.231 Cod de procedură penală:

- alin.(2), care impune referința la ora indicată în act, și
- alin.(3), care exclude din calcul atât ora, cât și ziua în care termenul se împlinește.

9.2. Norma nu stabilește nicio regulă de prioritate între cele două unități de timp, lăsând judecătorul de instrucție fără un criteriu legal determinant.

9.3. În consecință, se configurează cel puțin 4 metode de calcul, toate textual justificabile, însă cu consecințe juridice diferite:

Metoda A - prioritate alin.(2), calcul de la oră: termenul curge invers de la 29 martie, ora 06:05; 5 intervale de 24 ore = Termen-limită **24 martie, ora 06:05.** Demersul din 24 martie, ora **15:12:02** - **TARDIV (cu peste 9 ore).**

Metoda B - alin.(3), excluderea orei ca unitate: se exclude ora 06:05, termenul curge în zile întregi; 5 zile libere: 28, 27, 26, 25, 24 martie = Termen-limită **23 martie, ora 24:00.** Demersul - **TARDIV.**

Metoda C - alin.(3), excluderea zilei ca unitate: se exclude ziua de 29 martie în totalitate; 5 zile libere: 28, 27, 26, 25, 24 = Termen-limită **finele zilei de 23 martie.** Demersul - **TARDIV.**

Metoda D - interpretarea extensiv defavorabilă adoptată de instanță: ziua de 29 martie se exclude, ziua de 24 martie se include ca zi finală a intervalului = Termen-limită **finele zilei de 24 martie.** Demersul - **ÎN TERMEN.**

10. Respectiv, același termen peremptoriu; aceleași fapte și 4 metode de calcul, - generează cel puțin două rezultate juridice opuse.

10.1. Aceasta este definiția exactă a **imprevizibilității normative**, în sensul jurisprudenței Curții Constituționale.

10.2. Viciul, aparent, nu aparține judecătorului, care a optat pentru o metodă față de alta, - **ci legiuitorului, care nu a instituit o singură metodă de calcul clară și previzibilă pentru termenele fixate cu indicarea orei.**

10.3. În materia arestului preventiv, unde termenele sunt fixate prin încheiere judecătorească **cu indicarea precisă a orei**, - această lacună normativă produce sistematic și efecte sistemice contrare dreptului la libertate individuală, garantat de Constituție și art.5 CEDO.

11. Incoerența este amplificată inclusiv de specificul tehnic al măsurii preventive: arestul preventiv este una dintre puținele instituții procedurale în care termenul este fixat simultan în zile, ore și minute.

11.1. Art. 231 Cod de procedură penală trebuie să funcționeze în această materie la nivelul unității de timp „oră” - ceea ce activează simultan excluderea orei și excluderea zilei din alin.(3), fără nicio regulă de prioritate.

11.2. În acest sens, nicio altă materie procedurală nu expune cu aceeași acuitate această lacună, deoarece nicio altă materie nu combină:

- a) un termen peremptoriu/imperativ cu consecințe directe asupra libertății individuale;
- b) o referință temporală exprimată la nivel de oră în actul de procedură; și
- c) un calcul regresiv de 5 zile, fără regulă clară de prioritate între unitatea „oră” și unitatea „zi”.

I. PREVEDERILE RELEVANTE ALE CODULUI DE PROCEDURĂ PENALĂ:

Articolul 7 - Legalitatea procesului penal

(1) *Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.*

[...] (3) *În cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.*

Articolul 10 - Respectarea drepturilor, libertăților și demnității umane

(1) *Toate organele și persoanele participante la procesul penal sînt obligate să respecte drepturile, libertățile și demnitatea persoanei.*

(2) *Limitarea temporară a drepturilor și libertăților persoanei și aplicarea de către organele competente a măsurilor de constrîngere față de ea se admit numai în cazurile și în modul strict prevăzute de prezentul cod.*

[...] (4) *Orice persoană este în drept să-și apere prin orice mijloc neinterzis de lege drepturile, libertățile și demnitatea umană, lezate sau limitate nelegitim în cursul procesului penal.*

Articolul 24 - Principiul contradictorialității în procesul penal

[...] (2) *Instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decît interesele legii.*

(3) *Părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind investite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor. Instanța de judecată pune la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură.*

II.PREVEDERILE RELEVANTE ALE CONSTITUȚIEI REPUBLICII MOLDOVA:

Articolul 4 - Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 20 - Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23 - Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și actele normative.”

Articolul 25 - Libertatea individuală și siguranța persoanei

„(1) Libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile. [...]

(4) Arestarea se face în temeiul unui mandat, emis de judecător, pentru o durată de cel mult 30 de zile. [...] Termenul arestării poate fi prelungit numai de către judecător sau de către instanța judecătorească, în condițiile legii, cel mult până la 12 luni.”

Articolul 26 - Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat. [...]

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.”

III.DISPOZIȚIILE LEGALE CONTESTATE ȘI INCOERENȚA LOR STRUCTURALĂ:

Articolul 231 Cod de procedură penală

„(1) Termenele stabilite de prezentul cod se calculează pe ore, zile, luni și ani.

(2) La calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna și anul indicate în actul care a provocat curgerea termenului, afară de cazurile în care legea dispune altfel.

(3) *La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.*
 [...] (5) *Dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează.*"

Articolul 308 alin.(3) Cod de procedură penală

„[...] Demersul de prelungire a arestării se depune cu cel puțin 5 zile până la expirarea termenului de arestare. În caz de nerespectare a acestor termene, judecătorul de instrucție, fără a convoca ședința, printr-o încheiere motivată, respinge demersul.”

IV. JURISPRUDENȚA RELEVANTĂ A CURȚII CONSTITUȚIONALE A REPUBLICII MOLDOVA

12. Curtea a statuat constant că testul calității legii, prevăzut de art.23 alin.(2) din Constituție, se efectuează prin raportare la un drept fundamental și că „calitatea unei legi nu constituie o problemă de constituționalitate atât timp cât nu este afectat un drept fundamental” (DCC nr.38 din 8 iulie 2016, § 35; DCC nr.44 din 22 mai 2017, § 18; DCC nr.6 din 23 ianuarie 2020, § 22; HCC nr.6 din 10 martie 2020, § 27; DCC nr.38/2020 din 07 aprilie 2020, § 20; DCC nr. 56/2020 din 02 iunie 2020, § 21).

În speță, dreptul fundamental afectat este libertatea individuală, garantată de art.25 din Constituție,- cel mai robust drept fundamental în materia procesual-penală, ceea ce face testul pe deplin operabil.

13. În HCC nr.40 din 21.12.2017 (§§ 55-74), Curtea a recunoscut că termenul de 5 zile din art.308 alin.(3) Cod de procedură penală are **natura juridică a unui termen peremptoriu**, a cărui nerespectare atrage nulitatea actului și respingerea demersului fără convocare.

13.1. Curtea a reținut că: „55.Principiul legalității procesului penal implică respectarea unor garanții procedurale oferite de lege împotriva arbitrarului. În acest context, Curtea reține că printre condițiile cerute de lege pentru ca o acțiune procesuală sau un act procedural să fie valabil se numără și condiția privitoare la timpul în care trebuie realizat. [...] 58.Prin urmare, Curtea subliniază că îndeplinirea acțiunilor sau actelor procedurale cu respectarea întocmai a termenelor legale reprezintă un element important în desfășurarea procesului penal, fără de care ar fi imposibilă respectarea principiilor fundamentale ale procesului penal. [...] 68.Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că dispozițiile art.232 alin.(2) din Codul de procedură penală creează premise ca demersul privind prelungirea arestării preventive să fie înregistrat în instanța de judecată cu mai puțin de 5 zile până la expirarea termenului de arestare. În această situație, intervalul de timp rămas până la soluționarea propunerii va fi insuficient pentru pregătirea unei apărări efective, întrucât dreptul la apărare în materia

măsurilor preventive trebuie exercitat în mod real. [...] 72. De asemenea, Curtea menționează că rațiunea reglementării acestui termen este și aceea de a da posibilitate judecătorului să cunoască motivele care justifică aplicarea sau prelungirea arestului, astfel încât să fie înlăturat arbitrarul din soluția sa. 73. Așadar, Curtea reține că înregistrarea demersului cu privire la prelungirea arestării preventive la instanța de judecată cu mai puțin de 5 zile înainte de expirarea duratei arestării preventive este de natură să aducă atingere atât dreptului fundamental la apărare și egalității armelor, cât și dreptului la libertate individuală. Totodată, în lipsa unui termen suficient în care să studieze propunerea înaintată prin demers, instanța ar putea pronunța o soluție ce nu s-ar baza pe cunoașterea amănunțită a cauzei. 74. Prin urmare, având în vedere cele menționate, Curtea relevă că acest termen are natura juridică a unui termen peremptoriu, nerespectarea căruia atrage consecințele prevăzute de art. 230 alin. (2) din Codul de procedură penală, și anume pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. De altfel, însăși Curtea Europeană a statuat în cauza Ialamov v. Republica Moldova (hotărârea din 12 decembrie 2017) că acceptarea demersului procurorului de prelungire a arestului preventiv prezentat judecătorului de instrucție cu două zile până la expirarea termenului de arestare a fost contrară legislației naționale. În consecință, prelungirea duratei arestării a fost constatată de Curtea Europeană ca ilegală, fiind astfel contrară articolului 5 § 1 din Convenție.”

13.2. În acest sens, menționăm că o normă de calcul care admite multiple date de scadență pentru același termen imperativ - nu este previzibilă și produce exact arbitrarul pe care termenul este chemat să îl elimine.

13.3. La acest capitol, Curtea a specificat în HCC nr. 26 din 10.11.2020, § 47 că, „expresia „prevăzută de lege” presupune, inter alia, un caracter previzibil suficient al termenilor legali pentru a le oferi persoanelor indiciile corespunzătoare cu privire la circumstanțele și la condițiile în care autoritățile pot recurge la măsuri care le afectează drepturile garantate de Constituție”.

14. În DCC nr. 22 din 10.03.2017 (§§ 22-25), Curtea a mai reținut că instituirea termenului de 5 zile are drept scop „acordarea unui interval de timp suficient pentru ca demersul cu privire la prelungirea duratei arestării învinuitului să fie soluționat cu respectarea dreptului la apărare și garantarea libertății individuale a învinuitului reținut”.

14.1. Din această perspectivă, o normă de calcul care admite simultan multiple date de scadență face imposibilă realizarea acestui scop, - apărarea nu poate pregăti o poziție eficientă față de un demers, al cărui termen de formulare este incert.

14.2. Incoerența art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, raportat la alin. (2), produce sistematic această atingere, prin permiterea interpretărilor care reduc intervalul garantat sub pragul de 5 zile pline.

14.3. Această incoerență nu reprezintă o eroare judiciară izolată, ci o consecință structurală și sistematică a lipsei de previzibilitate a normei, confirmată de faptul că atât judecătorul de instrucție, cât și Curtea de Apel adoptă aceeași interpretare defavorabilă apărării.

14.4. Chiar dacă ambele instanțe adoptă aceeași interpretare a aceleiași norme, producând același efect defavorabil apărării, această identitate de interpretări demonstrează că viciul este al normei, nu al aplicatorului. Cu această ocazie, Curtea a statuat în HCC nr.24 din 17 octombrie 2019, § 116, că „...*O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești (HCC nr.28 din 23 noiembrie 2015, § 61).*”

V. JURISPRUDENȚA CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI

15. În **Ialamov v. Republica Moldova (cererea nr.65324/09)**, - CtEDO a constatat că acceptarea de către instanță a unui demers de prelungire a arestului depus cu două zile înainte de expirarea termenului a fost contrară legislației naționale, deținerea continuată constituind o privare de libertate ilegală sub art.5§1 din Convenție.

15.1. Circumstanțele prezentei cauze, unde interpretarea normei de calcul a adus termenul de depunere sub pragul legal de 5 zile pline, - **sunt cel puțin la fel de grave.**

15.2. O normă de calcul care generează 4 rezultate diferite pentru același termen, - nu satisface cerința de claritate a legii, iar absența unui criteriu normativ clar al termenului de privare de libertate este incompatibilă cu cerința de legalitate a detenției în sensul Convenției, care presupune ca legea să fie previzibilă în aplicarea sa.

VI. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

16. În baza celor expuse, solicităm Curții Constituționale să declare neconstituționale prevederile **art.231 alin.(3) din Codul de procedură penală, în partea ce ține de sintagma „nici ora sau ziua în care acesta se împlinește”**, în coroborare cu alin.(2) al aceluiași articol, în măsura în care, aplicate calculului termenului peremptoriu din art.308 alin.(3) Cod de procedură penală atunci când termenul de arest este fixat cu indicarea simultană a zilei și orei, - **generează o pluralitate de metode de calcul incompatibile și imprevizibile, contrare articolelor 20, 23 alin.(2), 25 și 26, fiecare separat și combinat cu articolele 4 și 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.**

În subsidiar, solicităm Curții să interpreteze art.231 alin.(3) Cod de procedură penală în sensul că, atunci când termenul este fixat cu indicarea orei, excluderea vizează exclusiv unitatea oră, nu ziua în întregime.

F. Lista documentelor relevante

- încheierea de aplicare a măsurii preventive din 01.03.2026;
- ordonanța de prelungire a termenului măsurii preventive și demersul procurorului, prin care s-a solicitat prelungirea termenului măsurii preventive în privința lui E.M, semnate electronic, care consemnează momentul temporal al semnării acestor acte procedurale;
- încheierea judecătorului de instrucție din 27.03.2026, prin care a fost prelungit termenul măsurii preventive în privința lui E.M.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe propria onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice.

Locul: mun.Chișinău

Data: 06 aprilie 2026

ÎNCHEIERE

06 aprilie 2026

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Centru

Având în componența sa :

Președintele completului de judecată,

Judecătorul:

Alexandru Spoială

Judecătorii:

Igor Chiroșca și Mihail Proca

Grefierul:

Victoria Ștefănuță

Cu participarea

Procurorului:

Augustin Nastas

Avocații învinuitului:

Vasile Foltea și Tatiana Iovu

Învinuitului

Mihail Enachi

juducând în ședință de judecată publică, cererea înaintată de către avocatul Vasile Foltea în interesele învinuitului Mihail Enachi privind ridicarea excepției de neconstituționalitate,

c o n s t a t ă :

1. Conform fișei de repartizare a dosarului, cauza nr.16r-648/26, parvenită în ordine de recurs, la cererea de recurs declarată de avocatul Tatiana Iovu în interesele învinuitului Mihail Enachi împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 27 martie 2026 privind admiterea demersului procurorului cu privire la prelungirea măsurii preventive „arestul preventiv” pentru un termen de 30 (treizeci) de zile, în privința învinuitului Enachi Mihail Ivan, care se învinuiește în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (6) din Codul penal, cu calcularea termenului începând cu data de 29 martie 2026, ora 06 și 05 min., până la data de 28 aprilie 2026, ora 06 și 05 min., a fost repartizată, în mod automat-aleatoriu la 06.04.2026, completului de judecată: președintele completului Alexandru Spoială, judecătorii Igor Chiroșca și Mihail Proca - raportor.

2. În ședința instanței de recurs din 06.04.2026, avocatul Vasile Foltea și avocatul Tatiana Iovu în interesele învinuitului cât și învinuitul Mihail Enachi au înaintat cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a dispoziției de la art.231 alin.(3) din Codul de procedură penală, menționând că obiectul sesizării vizează incoerența internă structurală dintre alin.(2) și (3) ale art.231 din Codul de procedură penală, care conduce la o pluralitate de metode de calcul ireconciliabile, toate justificabile textual, cu rezultate juridice opuse – referitoare la un termen a cărui nerespectare atrage privarea ilegală de libertate. Invocă că, nu se ridică o problemă de simplă interpretare și aplicarea a Legii, ci o problemă de calitate a Legii.

3. În cadrul ședinței instanței de recurs, procurorul Augustin Nastas, a pledat pentru respingerea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a dispoziției de la art.231 alin.(3) din Codul de procedură penală.

4. Colegiul Penal, audiind opiniile participanților la proces, studiind materialele dosarului, consideră a admite cererea avocatului Vasile Foltea și a avocatului Tatiana

Iovu în interesele învinuitului Mihail Enachi și a sesiza Curtea Constituțională pentru a supune controlului constituționalității a dispoziției de la art.231 alin.(3) din Codul de procedură penală, din următoarele considerente.

5. Potrivit art. 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția RM, „Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

6. Totodată aceleași prevederi se regăsesc și în art.4 alin.(1) lit. a) și g) al Legii cu privire la Curtea Constituțională nr.317 din data de 13.12.1994 și în art. 4 alin.(1) lit. a) și g) din Codul Jurisdicției constituționale.

7. La fel, Colegiul penal notează că, în temeiul Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016, s-a statuat că, în sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20, 115, 116 și 134 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza.

8. Mai mult decât atât, prin aceeași hotărâre, Curtea Constituțională, a relevat că, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

- excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

- prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

- nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

9. După această proiectare a cadrului normativ de referință, în speță, Colegiul penal reține că, sunt întrunite condițiile indicate în Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din data de 09 februarie 2016.

10. Concomitent, potrivit prevederilor art.7 alin.(3) din Codul de procedură penală, în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora. Alin.(3¹) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții

Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

11. Alin. (3²) al art.7 din Codul de procedură penală, stabilește că, ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune în termen de 5 zile prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează continuarea examinării în fond a cauzei. Însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă, cu excepția examinării demersurilor privind măsurile procesuale de constrângere. Instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională în termen de 5 zile de la data emiterii încheierii.

12. În acest context, instanța constată că sesizarea Curții Constituționale în vederea exercitării controlului constituționalității a dispoziției de la art.231 alin.(3) din Codul de procedură penală, înaintată de avocatului Vasile Foltea corespunde condițiilor stabilite la alin.(3¹) al art. 7 din Codul de procedură penală, de aceea, Colegiul penal consideră oportună admiterea cererii și remiterea acesteia în adresa Curții Constituționale.

13. În conformitate cu art. 7, 341-342 din Codul de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

d i s p u n e :

Admite cererea avocatului Vasile Foltea în interesele învinuitului Mihail Enachi privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Remite în adresa Curții Constituționale, sesizarea avocatului Vasile Foltea în interesele învinuitului Mihail Enachi, pentru verificarea constituționalității prevederilor dispoziției art.231 alin.(3) din Codul de procedură penală.

Încheierea poate fi contestată odată cu fondul cauzei.

**Președintele completului,
Judecătorul**

Alexandru Spoială

Judecătorul

Igor Chiroșca

Judecătorul

Mihail Proca